

KCK davasında 'bilinmeyen dil' krizi

Türkiye / 04/11/2010

Mahkeme Başkanı, 'Kürtçe olduğu düşünülen bilinmeyen bir dil' deyince sanık tepki gösterdi
Cem EMİR- Bayram BULUT- Canan ALTINTAŞ- Serdar SUNAR

DİYARBAKIR/DHA

DİYARBAKIR'da PKK'nın gizli şehir yapılanması Kürdistan Topluluklar Birliği Türkiye Meclisi (KCK/TM) ana davasında, Kürtçe krizi çıktı. Kapatılan DTP'nin Genel Başkan Yardımcısı Bayram Altun, Kürtçe savunma yapması üzerine Mahkeme Başkanı Yılmaz, "Kürtçe olduğu düşünülen bilinmeyen bir dilde savuma yapmaya devam ettiği görüldü" diyerek, sanıktan mikrofonun alınmasını istedi. Tutuklu sanıklardan Ramazan Morkoç, önce Kürtçe, sonra da Türkçe bağırarak, "Bilinmeyen bir dil olarak söylemezsiniz. Bir halkın diline hakaret ediyorsunuz" dedi. Mahkeme Başkanı Yılmaz, bunun üzerine sanığın duruşma salonundan çıkarılması talimatını verdi.

KCK/TM ana davasında aralarında BDP'li belediye başkanlarının da bulunduğu 104'ü tutuklu 152 sanığın yargılanmasına Diyarbakır adliyesi içinde özel salonda devam edildi. Her gün olduğu gibi sanıklar yine sıkı güvenlik önlemleri altında adliye binasına getirildi. Duruşmayı izleyecek olan aralarında avukat, gazeteci ve sanık yakınları üst aramasından sonra adliye binasına alındı. Polis, aldığı sıkı güvenlik önlemlerini bugün de sürdürdü. 6'ncı Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen 11'inci duruşmada, tutuklu 102 sanık hazır bulundu. Sanıklar, yoklama

sırasında yine Kürtçe “buradayım” yanıtını yanıt verdi. Duruşmayı BDP milletvekilleri Şerafettin Halis, Nezir Karabaş ile sanık yakınları da izledi.

İddianamedeki suçlamalarla ilgili sanıklara söz veren Mahkeme Başkanı Menderes Yılmaz, Bayram Altun’un Kürtçe savunmayı okumasında ısrar edince gerekçeli kararını okumak zorunda kaldı.

Yılmaz, “Daha önce de karar verdik yeniden karar vereceğiz. AİHM 6-E uyarınca sanığın kullanılan dili anlamadığı ya da konuşmadığı durumda tercüman atanır. Yine CMK 202/1 maddesi gereğince bu güne kadar ki savunmalarını Türkçe yaptıkları, eğitim ve sosyal konuları göz önüne alındığında sanıkların Türkçe bildikleri anlaşmıştır. Bu nedenle talebin oy birliğiyle reddedine karar verilmiştir” dedi.

SAVUNMAYI ENGELLEMİYORUZ, AMAÇ BAŞKA

Sanıkların ve avukatlarının Kürtçe savunmadaki ısrarı kamuoyunda yanlış anlaşılmalara neden olduğunu belirten Mahkeme Başkanı Yılmaz, bu yanlış anlaşılmaların önüne geçebilmek için açıklamalara ihtiyaç duyulduğunu ifade ederek şöyle dedi:

“Savunma hakkı kutsaldır, engellenmesi söz konusu değildir. Kürtçede ısrar yargılamanın uzamasına neden olur. Türkçe’yi anlayıp konuştukları konusunda taredüt yoktur. Mahkemenin, yargılamada konuşulan dili anlayan kişilere tercümen atanmaz, tercüman atanması durumunda istenirse de iddianamenin tercüme edilmesi gerekir. İddianamenin 900 sayfalık özetinin 7 günde okunduğu gözönüne alındığında, tercümenin okunmasının ne kadar süreceği kestiremeyiz. Savunmanın Türkçe yapılması halinde yargılama hızlı şekilde sürecektir. Türkçe savunma yapılırsa mahkeme daha iyi anlar. Kürtçe savunmada sanıkların hukuki bir yararı yok. Kürtçe’deki bu ısrar yargılama dışında bir kısım amaçlar taşıdığı inanıcına sebep olmuştur. Kürtlerin ve Kürtçe’nin yargılandığı iddia ediliyor. Bazı mahkemelerde Kürtçe savunmaya izin verildiği göz önüne alınırsa bu iddianın doğru olmadığı görülecektir. Kürtçe savunmanın engellenmesi söz konusu değildir. Günümüzde Kürtçe yayın yapan televizyonlar ve basın yayın organları vardır. Her vatandaş yasal haklar çerçevesinde hareket etmelidirler. Sanıkların Kürt oldukları için yargılanmaları mümkün değil, her vatandaş yasal düzenlemelere uymak zorundadır. Mahkemenin anlamadığı bir dilin tutanaklara geçmesi mümkün değildir. Bunun hukuki bir yararı yok.”

BİLİNMEYEN BİR DİL

Mahkeme Başkanı Yılmaz’ın açıklamasının ardından Bayram Altun yeniden savunma yapacağını belirterek mikrofonu istedi. Altun’un yeniden Kürtçe konuşması üzerine Mahkeme Başkanı Yılmaz, “Kürtçe olduğu düşünülen bilinmeyen bir dilde savuma yapmaya devam ettiği görüldü” diyerek, sanıktan mikrofonun alınmasını istedi.

SANIK BAŞKANA BAĞIRDI: HAKARET EDİYORSUNUZ

Sanıklardan arasından ayağa kalkan kapatılan DTP’nin Genel Merkez yöneticilerinden Ramazan Morkoç, önce Kürtçe, sonra da Türkçe bağırarak, “Bilinmeyen bir dil olarak söylemezsiniz. Bir halkın diline hakaret ediyorsunuz” dedi. Mahkeme Başkanı Yılmaz, bunun üzerine sanığın duruşma salonundan çıkarılması talimatını verdi. Diğer sanıklar da ayağa kalkıp, karara tepki göstererek, salondan çıkmaya çalıştılar.

Morkoç’un jandarmalar tarafından sanıkların olduğu bölümden çıkarılması sırasında da itiş-kakış yaşandı. Mahkeme Başkanı Yılmaz, bunun üzerine tüm sanıkların duruşma salonundan çıkarılmasını istedi. Bu sırada salonda bulunan izleyiciler de ayağa kalkıp alkışlarla sanıklara destek verdi.

AVUKATLARDAN TEPKİ: SİYASİ SONUÇLARI AĞIR OLUR

Sanık avukatları bu duruma tepki göstererek, kararın geri alınmasını istediler. Avukatlardan Tahir Elçi, “Bu siyasi bir talep değildir, hukuki bir taleptir. Sanıkların dışarı çıkarılması gerginliğe neden olur. Bizim amacımızı gerginlik değildir. Mahkeme heyetinin savunma hakkına saygı göstermesini istiyoruz. Duruşma başladığından beri hangi sanık duruşmanın düzenini bozacak bir davranış içine girmiştir. Savunma hakkını kısıtladınız. Kürtçe konuştukları için dışarı çıkarılmaları hukuksuzluktur. Ramazan Morkoç’un tepkisi mahkemenizin bilinmeyen bir dil ifadesine tepkidir. Tutumunuz keyfidir, Ramazan Morkoç duruşma salonuna geri getirilsin. Aksi takdirde bu karar yargılmayı olumsuz etkiler. Toplumda gerginliğe neden olur. Bilinmeyen bir dil söyleme hakkınız yok. Bu tutumunuz Türkiye şartlarına uygun değil, siyasi sonuçları da çok ağır olur” diye konuştu.

Avukatların talebi üzerine mahkeme heyeti, sanıklar salondan çıkarılmadan duruşmaya 14.00'e kadar ara verdi.